

ALTERNATİV VƏ BƏRPA OLUNAN ENERJİ MƏNBƏLƏRİNDƏN İSTFADƏ ÜZRƏ DÖVLƏT STRATEGİYASI – 2015-2020

SEQ NƏTİCƏLƏRİ

TORPAQ ÜZRƏ QIYMƏTLƏNDİRMƏ

Qəşəm Yaqubov

9 dekabr 2015

TORPAĞA TƏSİRLƏR

○ **Kulek Elektrik Stansiyaları (KES)**

- KES-in fəaliyyətindən torpağa təsirlər gözlənilmir. Torpağa təsirlər layihələndirmə mərhələsində - ağır texnika və avadanlıqların hərəkəti zamanı bitki örtüyünün məhv edilməsi, torpağın kipləşməsi ilə müşahidə oluna bilər

○ **Günəş Elektrik Stansiyaları (GES)**

-Qurğular və binaların inşası və yerləşdirilməsi üçün böyük ərazi tələb olunması;

-Günəş enerji istehsalı üçün avadanlıqların quraşdırılması və tikinti işləri yer səthinin təmizlənməsini, yerin üst münbit qatının itirilməsi;

- Günəş panellərinin yuyulması zamanı kimyəvi yuyucu vasitələrdən istifadə

○ **Biokütlə** - Burada **bioqaz enerjisindən** istifadənin torpağa ciddi təsirləri deyil, normal iş rejimində müsbət təsirləri gözlənilir.

TƏSİRLƏR

○ **Kiçik Su Elektrik Stansiyaları (KSES)**

- Hidroelektrik bəndlər/anbarlar çay yatağı boyunca torpağın eroziyaya uğraması;

- KSES-lərin layihələndirilmə mərhələsi - tikinti sahəsi üçün meşə torpaqları, yaxud çay kənarı birki örtüyü ilə zəngin ərazilərinin tələb olunması və məhsuldar qatın-birki örtüyünün təmizlənməsini tələbi;

- KSES yaradıldıqda alternativ elektrik enerjisi ilə yanaşı, suvarma üçün əlavə su mənbəyi və əlavə suvarılan torpaq sahələri yarana, müsbət dəyişiklik formalaşa bilər.

○ **Geotermal enerjidən istifadə**

- İstehsal zamanı yaranan işlənmiş sular bu və ya digər dərəcədə minerallaşdığına görə onlar duzsuzlaşdırılmadan torpaq sahələrinə axıdılması təsirlərə səbəb ola bilər;

TƏKLİFLƏR

○ KES

- Zəngin flora və fauna təmsil olunan ərazilərdə layihələndirmədən imtina;
- Layihələndirmə mərhələsində - Ağır texnika və qurğuları daşıyan avadanlıqların müəyyən olunmuş mövcud marşrutlar üzrə hərəkəti, üst münbit qatın mühafizəsi.

○ GES

- Bərpa olunan enerji mənbələrinin inkişafı üçün meşə və münbit sahələrdən istifadədən yayınmaq;
  - Qurğular şərti yararsız torpaq sahələrində yaradılması:
    - tərk edilmiş mədən sahələri, istifadədə olan mövcud istismardan çıxmış sahələr, aşağı keyfiyyətli torpaq sahələri
    - Quru təmizləmə metodundan istifadə və ya zərərli kimyəvi yuyucu vasitələrinin istifadəsindən yayınmaq, tullantı sularının idarəolunmasını təmin etmək;
  - Binaların damlarında günəş panellərinin dəstəklənməsi;
-

TƏKLİFLƏR

○ KSES

- KSES-lərin layihələndirmə mərhələsində torpağın münbit qatının, məhsuldarlığının qorunması;
- Layihə ərazisində drenaj-yağış və tullantıların idarə olunması və torpaqların kimyəvi çirkləndiricilərlə çirklənmədən mühafizəsi tədbirləri;
- Bəndlər yaradılması zamanı dəryaçanın dib müstəvisində yaranan lilli çöküntülərin dövrü olaraq təmizlənməsi və axıdılması üçün qurğuların yaradılması.

○ Biokütlə (bioqaz)

- Ətraf ərazilər biokütlə tullantılarından təmizlənir;
- Ucuz başa gələn çox dəyərli üzvi-mineral gübrə alınır;

○ Geotermal mənbələrdən istifadə

- Qapalı sistemdə həyata keçirilməsi, istifadə olunmuş termal suyun təkrar laya vurulmasının təmin edilməsi;

DIQQƏTİNİZƏ GÖRƏ TƏŞƏKKÜR EDİRİK!

